

Miesjärjestöjen keskusliiton tasa-arvon päivän kannanotto

Lehdistötiedote – Julkaisuvapaa 19.3.2021

Poikien ja nuorten miesten syrjäytymiseen on puututtava tuloksellisesti

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääviä poikia ja nuoria miehiä on 30 % ikäluokasta 15–24-vuotiaat, eli noin 94.800 kpl. He ovat vakavassa syrjäytymisvaarassa, koska koulutus ja työ ovat merkittäviä hyvinvointia ja osallisuutta edistäviä elementtejä. Lukio-opiskelijoista 58 % on tyttöjä, huippulukioissa opiskelevista 75 % on tyttöjä, yliopistotutkinnon suorittaneista 58 % on naisia ja ammatillisen tutkinnon suorittaneista 55 % on naisia. Tyttöjen ja naisten määrä suhteessa poikiin ja miehiin on kasvanut tasaisesti ja kasvu jatkuu edelleen.

Poikien kasvavaan osuuteen huonoiten menestyvistä koululaisista ja toisen asteen opiskelijoista on etsittävä määrätietoisesti ratkaisuja. Kunkin peruskoululuokan vaatimustason saavuttamisesta tulee poikienkin osalta huolehtia. Tarvittaessa lisäopetusta tulee antaa ajoissa. Peruskoulun opetustapoja tulee kehittää sukupuolierityiset tarpeet huomioiden. Poikia tukevat muun muassa seuraavat työskentelymallit; opettajan auktoriteetin arvostaminen, selkeät rajat ja niistä kiinni pitäminen, työrauhan vaaliminen (Suomessa koulujen työrauha on Pisa-rankingissa OECD:n häntäpäässä), sekä riittävän yksinkertaiset opiskelutavat ja -tilat.

On myös huomioitava, että isäsuhteen vaaliminen – myös erotilanteessa – vähentää lasten syrjäytymisriskiä. Hyvän isäsuhteen omaavilla lapsilla on todettu olevan vähemmän mielenterveys- ja käytöshäiriöitä kuin vertaisillaan, joilla isähahmoa ei ole, tai suhde on ohut ja etäinen.

Eron jälkeisen vanhemmuuden edellytyksiä tulee parantaa ratkaisemalla vuoroasumisen käytännön ongelmia

Lähi- ja etävanhempi ovat eriarvoisessa asemassa muun muassa koulukyytien järjestämisen, varhaiskasvatus- ja koulupaikkojen saamisen ja sosiaali- ja terveystalvelujen suhteen. Esimerkiksi vammaisramppi tms. apuvälineet ovat saatavissa yleensä vain lähivanhemman kotiin. Myös useat etuudet ja tuet, kuten lapsilisät ja asumistuet päättyvät vain lähivanhemmalle. Lähes 30 prosenttia eroperheiden lapsista on vuoroasumisen piirissä. Valtaosa etävanhemmista on isiä.

Ongelman taustalla on se, että lapsella voi (tällä hetkellä) olla vain yksi, lähivanhemman osoite. Sosiaali- ja terveystalvelut tulisi olla lapselle saatavilla myös etävanhemman kotikunnassa. Koulukuljetukset tulee tarjota myös etävanhemman kodista. Vanhemmilla tulisi olla mahdollisuus itse päättää, kumman kodin perusteella ratkaistaan lapsen lähikoulu. Myös etävanhemman tulisi olla oikeutettu asumislisään vuoroasuvista lapsista ja lapsilisä tulisi jakaa vanhempien kesken. Kuntapolitiikassa ja käytännön palvelutarjonnassa ongelmiin tulisikin etsiä ratkaisuja muun valmistelutyön ohella.

Vuoroasumisen käytännön ongelmaksi voi muodostua myös se, jos jompikumpi vanhemmista tarkoituksellisesti horjuttaa toisen vanhemmuutta. Asia on huomioitu uudessa lapsenhuoltolaissa. Viranomaisten on noudatettava uutta lakia ja myös oikeuskäytäntöjen on muodostuttava sen mukaisiksi.

Kuntatalouden sukupuolivaikutuksia tulee arvioida

Kunnat ja kuntayhtymät käyttävät noin 44 miljardia euroa vuodessa palvelujen järjestämiseen ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Viime vuosina on korostuneesti noussut esiin ajatus

Helsinki 19.3.2021

sukupuolitietoisien budjetoinnin tärkeydestä. Kun esimerkiksi erityisopetuksesta säästetään, sen sukupuolivaikutus kohdistuu korostetusti poikkiin. Kuntien tulo- ja menoarviota tuleekin tarkastella myös sukupuolinäkökulmasta.

Valtiovarainministeriön budjetin laatimismääräyksissä edellytetään, että sukupuolivaikutuksiltaan merkittävästä toiminnasta tehdään talousarvioesityksen osana yhteenvetotarkastelu. Näin tulisi toimia kuntataloudenkin kohdalla. Tällaista menettelyä tukee myös tasa-arvolaki, joka velvoittaa viranomaisia ottamaan kaikessa toiminnassaan sukupuolinäkökulma huomioon tavoitteellisesti. Pyrkimyksenä tulee olla selkeys ja läpinäkyvyys myös kuntatalouden rahanjaossa. Tämä luo perustan oikeaan tietoon pohjautuviin päätöksiin ja mahdollistaa nykyistä paremmin asioiden painottumisen havainnoinnin sukupuolinäkökulmasta.

Lisätietoja

Miesjärjestöjen keskusliitto ry
puheenjohtaja Kimmo Runonen
+358 45 6302893
kimmo_runonen@hotmail.com
www.miesjarjestojenkeskusliitto.fi

MJKL on myös julkaissut nettisivuillaan laajemman koosteen vaikuttamistoimintansa painopisteistä. Ne sisältävät edellä lueteltujen asioiden lisäksi muitakin tärkeitä näkökulmia poikien ja miesten hyvinvoinnin edistämiseksi.